

TRAGICKÝ PŘÍBĚH SE ŠŤASTNÝM KONCEM

FILMOVÉ OTÁZKY – AKTIVNÍ OBČANSTVÍ

Autorem lekce je:
Ana Eliseu,
Os Filhos de Lumière
(Portugalsko)

SRDCE MĚSTA – ODLIŠNOST A SPOLEČENSTVÍ

Dívčino srdce bije tak silně a hlasitě, že lidé nemohou spát, psi vyjí do noci a všechny to obtěžuje. Dívka uteče z města, zavře se doma, schová se pod dekou. Nicméně jak čas běží, lidé si zvyknou a přijmou dívku takovou, jaká je. Vypravěč ve filmu říká, že si lidé na tlukot dívčina srdce zvykli natolik, že na něj až zapomněli.

Nicméně když dívka opustí město, něco se ztratí, vznikne nerovnováha, míč rozbije sklo, stisknutím tlačítka se peníze rozletí do všech stran, zlomí se podpatky střevice, uvolní se kolo vozíku. Znamená to, že srdce, které zpočátku tolik rušilo a jehož si později už nikdo nevšímal, bylo vlastně základem harmonie a rovnováhy tohoto společenství. V tu chvíli to „zapomenutí“ řečené v textu nabylo jiného významu – přikládání důležitosti.

Po projekci

Pustíme si úryvek z filmu (stopáž 5:20–5:40 min.).

- *Co se stane, když dívčino srdce přestane být slyšet?*
- *Co znamená žít ve společenství?*
- *Co je to společné, co nás spojuje?*

Debatujeme o otázce přijetí odlišnosti a o důležitosti odlišnosti.

PTAČÍ DÍVKA – IDENTITA A TĚLO

Dívčino srdce tluče tak silně, že je slyšet zvenku, duní v ulicích jako buben. Zvuk, který vychází zevnitř, je nezvykle slyšet venku. Zvuk, který lidi obtěžuje, ale nelze jej umlčet. Utišit ho by znamenalo zemřít.

Ale je to skutečně tak, že srdce tluče příliš silně, nebo je tělo příliš slabé, upoutané k zemi se srdcem ptáka z nebe? Když dívka získá křídla a připojí se k ptákům, lidé nedokážou říct, zda se někdo zrodil, nebo zemřel. Ve filmu jsme svědky metamorfózy.

Po projekci

Debatujeme o myšlence transformace a metamorfózy.

- *Je to dívka s ptačím srdcem, nebo je to pták s dívčím tělem?*
- *Co je to identita?*
- *Do jaké míry naše tělo určuje, kdo jsme?*
- *Jak navenek, prostřednictvím vzhledu, ukazujeme nebo skrýváme, kým jsme uvnitř?*
- *Co se děje, když musíme skrývat, kdo jsme?*

ZVÍŘATA – PTÁCI A PSI

Ve filmu se objevují dva druhy zvířat – ptáci a psi.

Ptáci létají vysoko na nebi, sotva se přibližují k dívčinu oknu. Psi jsou na náměstí, vyjí do noci, když nemohou spát – tak jako lidé –, nebo stočení do klubíčka spí, když mohou – tak jako lidé. Některé také vezmou na procházku na vodítku a táhnou je pryč, když čůrají, kde nemají. Přestože jsou to zvířata, podléhají lidským zákonům. Prostor ptáků není ohraničený, létají si a dosedají, kde chtějí, v souladu se svou ptačí přirozeností. Psi, ani ti na ulici, neopouštějí bezprostřední blízkost domů a lidí, dodržují jejich zvyky.

Dívka potřebuje opustit hranice města: poprvé na útěku rychle šlape na kole pryč, někam, kde není nikdo vidět, jen stromy a nebe, a na závěr svobodně odletí na nebe, kde nejsou zdi ani ulice. To, že její srdce je ptačí a nikoliv psí, není náhoda. Je jiná než ostatní lidé i psi. Ale především je jiná proto, že následuje svou přirozenost, stejně jako ptáci.

Po projekci

Připomeneme si, jaká zvířata ve filmu jsou a na jakých místech se objevují. Zjistíme rozdíly a podobnosti mezi ptáky a psy. Zeptáme se žáků, s jakým zvířetem se ztotožňují a proč.

Uvedeme dvě známá místa, jedno v přírodě a jiné ve městě. Porovnáme tato dvě místa a způsob, jakým je obýváme, když na nich jsme:

- *Děláme to samé?*
- *Hýbe se tělo stejným způsobem?*
- *Co cítíme?*

OSAMĚLOST A SOUNÁLEŽITOST

Ve městě vidíme lidi na ulici, jak si hrají, pracují, procházejí se, ale dívku ne. Ona nezaujímá veřejný prostor. Zavírá se doma a na ulici ji uvidíme jen na útěku, když odjíždí směrem k silnici, kde nikdo není, jen stromy, hlína, nebe, ptáci. Ale nikam nesměruje, vidíme ji, jak šlape na kole a neví, kam jít ani kde spočinout.

V průběhu filmu ji vidíme vždy o samotě. Jediný okamžik interakce s obyvateli je, když si za ní přijdou společně stěžovat na hluk, který jim nedovolí spát. Ona se pokouší vysvětlovat, oni vypadají, že tomu moc nerozumí.

Později, když už si jejího srdce nikdo nevšímá, ji vidíme v okně, jak pozoruje lidi dole, jak žijí své životy, ale nikdo si nevšimne jí, jen na parapet dosedne pták. V tu chvíli ji vidíme poprvé se usmát.

Po projekci

Zamýšlíme se nad otázkami:

- *Jaká místa dívka ve filmu obývá?*
- *Potkává se dívka s jinými lidmi? Co jsou okamžiky interakce dívky s obyvateli?*
- *Mohla by se dívka cítit osamělá? Cítí, že k městu patří? Kam cítí, že patří?*
- *Měli jste někdy chuť utéct? Kam jste šli nebo jste plánovali jít?*
- *Máte nějaké zvláštní místo, kam chodíte, když chcete být sami?*

Na závěr debatujeme o názvu filmu.